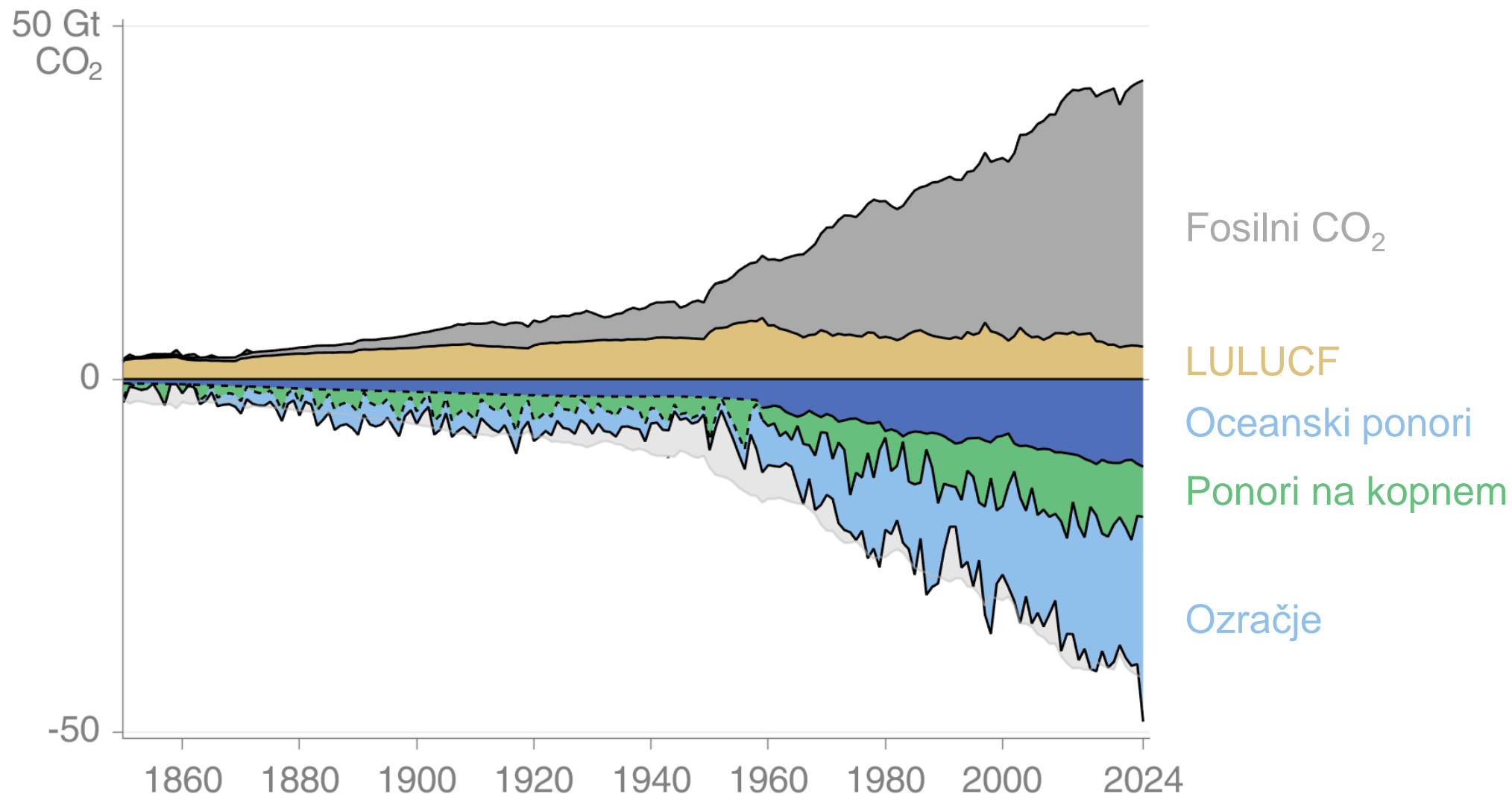

Podnebna politika in ekonomija

dr. Jonas Sonnenschein, Umanotera
24. 02. 2026

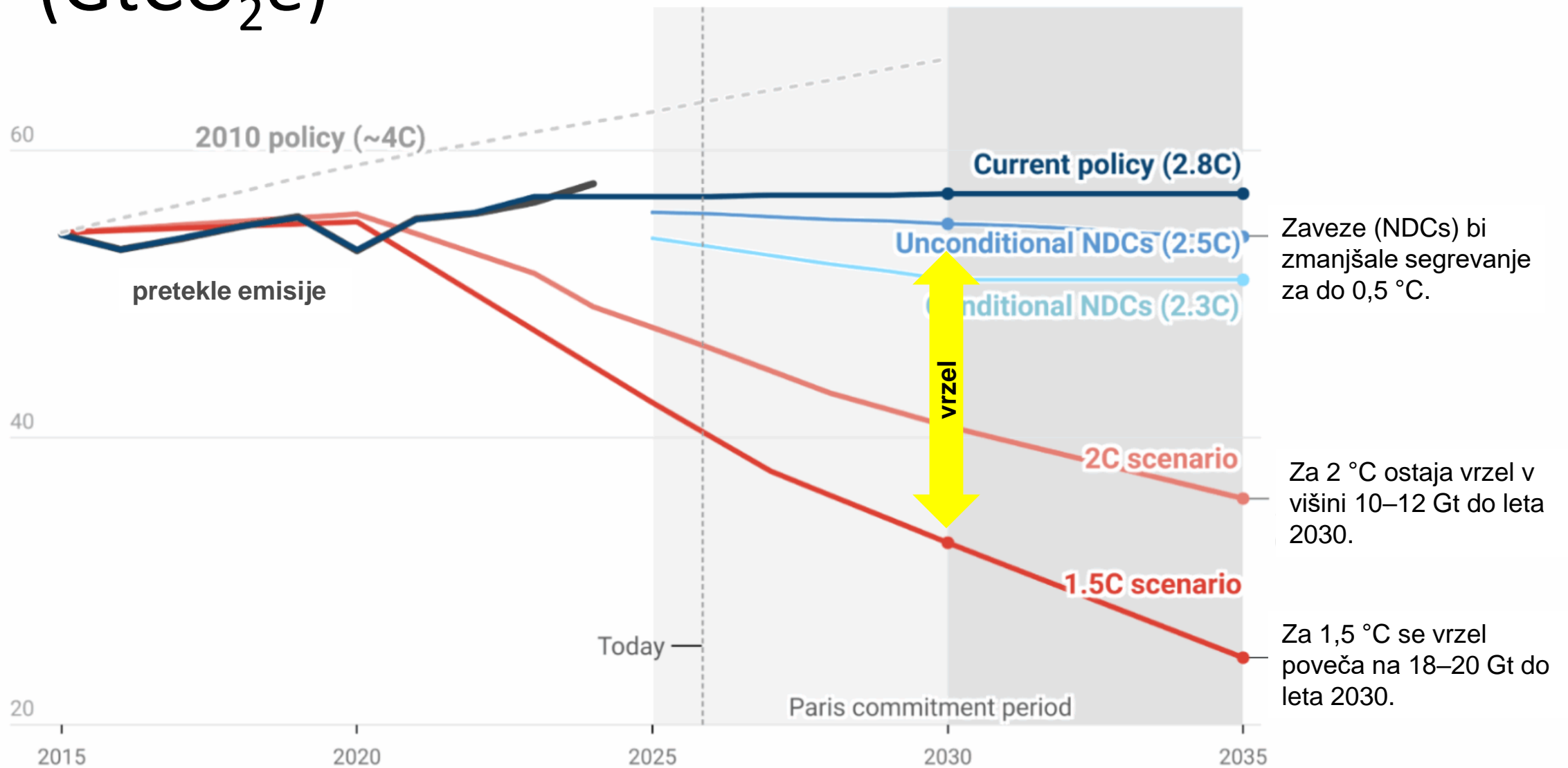

Mednarodni cilj (Pariški sporazum)

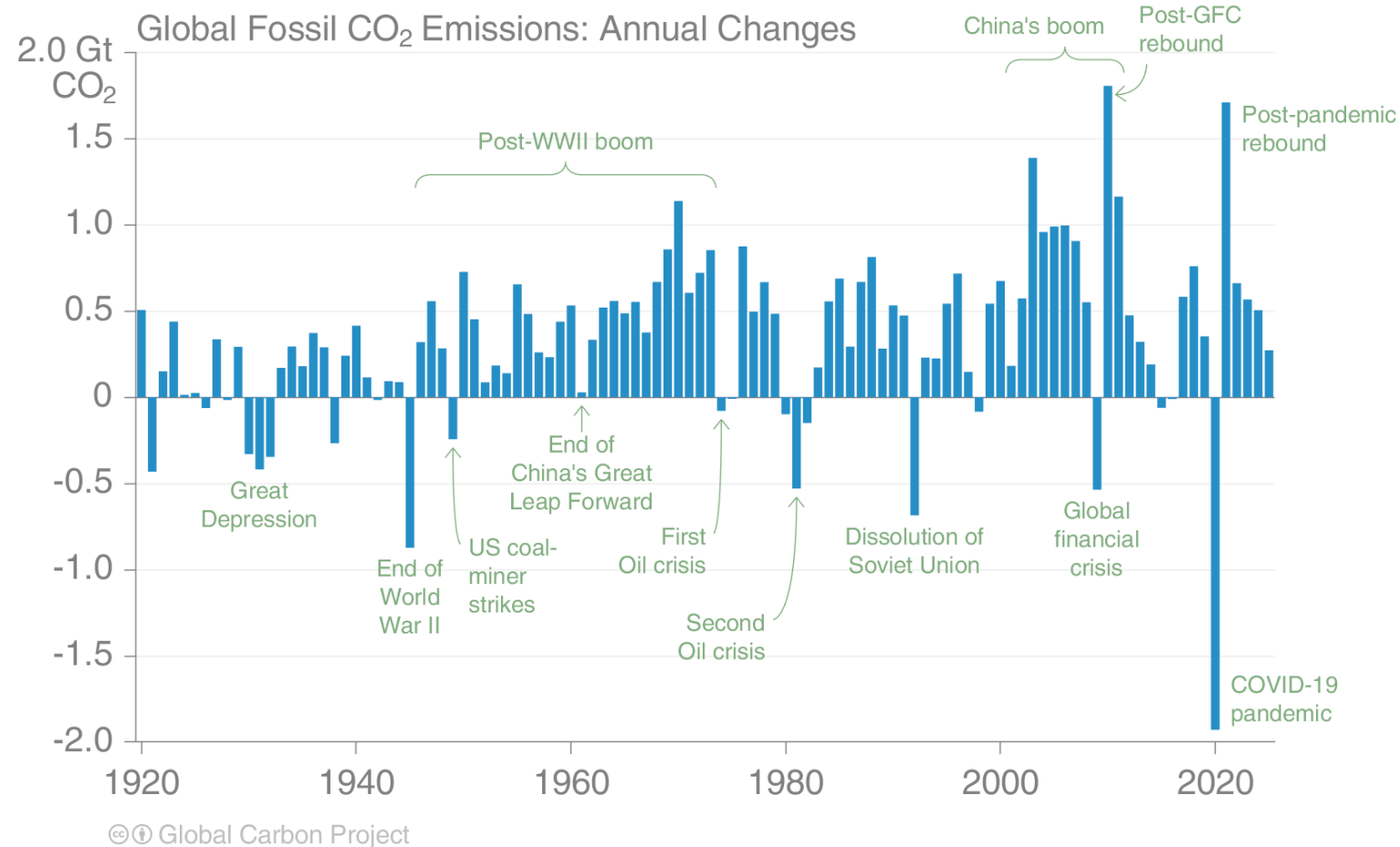
Do konca stoletja »... ohraniti dvig povprečne globalne temperature občutno pod 2 °C v primerjavi s predindustrijsko dobo in nadaljevati prizadevanja, da se dvig temperature omeji na 1,5 °C v primerjavi s predindustrijsko dobo, saj bi se tako občutno zmanjšali tveganja in učinki podnebnih sprememb.«

(Slovenija je podpisnica Pariškega sporazuma)

Letne globalne emisije toplogrednih plinov (GtCO₂e)

Da bi dosegli podnebni cilji, moramo vsako leto toliko zmanjšati emisije, kot v času COVID-a

Cilji Evropske unije

2030: - 55% emisij TGP (glede na 1990) + cilji za OVE, URE in države

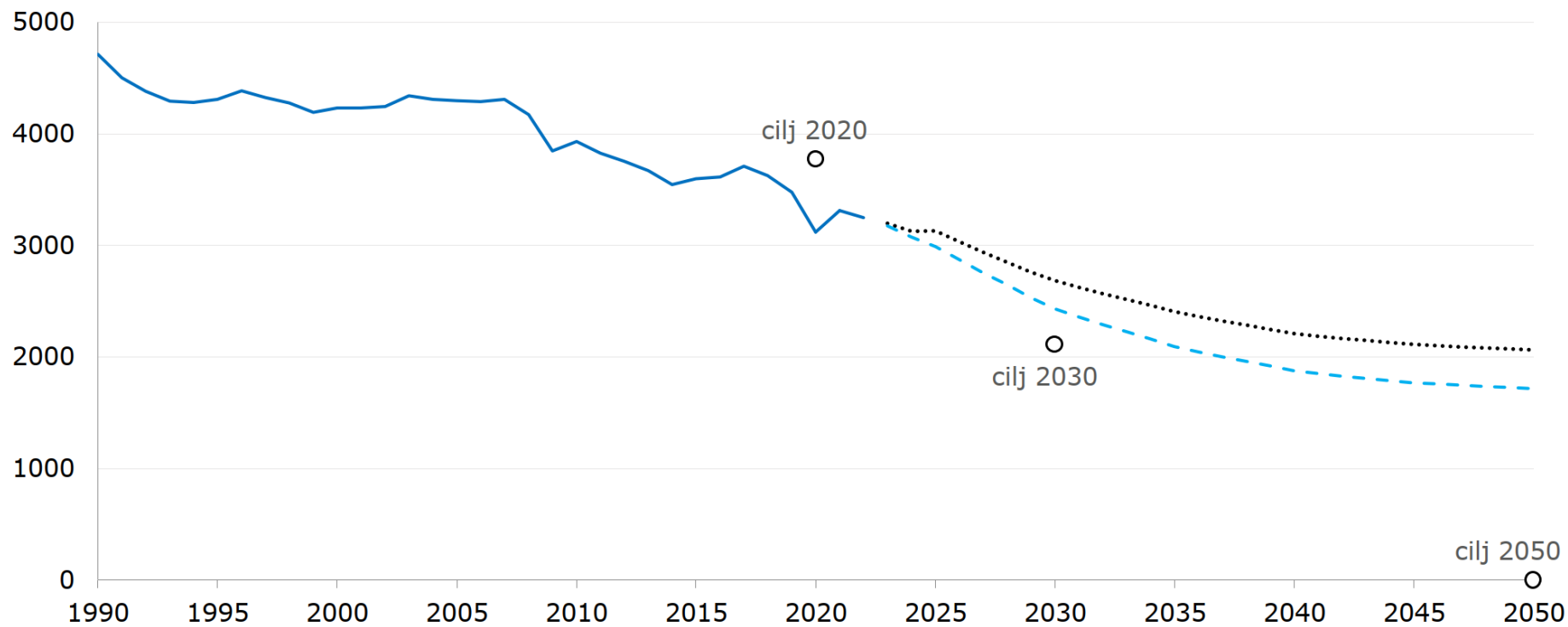
2040: - 90% emisij TGP (glede na 1990)

2050: podnebna nevtralnost

(Slovenija je država članica EU)

Letne emisije toplogrednih plinov v EU (MtCO₂e)

milijon ton ekvivalenta CO₂ (Mt CO₂e)

- Projekcije neto emisij "z obstoječimi ukrepi"
- - - Projekcije neto emisij "z dodatnimi ukrepi"
- Zgodovinske neto emisije toplogrednih plinov

EU: zeleni dogovor & pripravljeni na 55

- **ETS 1:** sistem trgovanja z emisijami za industrijo in termoelektrarne
- **ESR:** delitev prizadevanj za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov med državami članicami
- **ETS 2 & SNP:** Razširitev trgovanja z emisijami na stavbe in cestni promet – neposreden vpliv na cene goriv in ogrevanja. **Socialni podnebni sklad:** Sredstva za ublažitev vpliva na najbolj ranljiva gospodinjstva.
- **CBAM (Mejni mehanizem za ogljik):** Od leta 2026 polno delujejo uvozne tarife na ogljično intenzivne proizvode (jeklo, cement, gnojila). Zaščita evropske konkurenčnosti.
- **Uredba o upravljanju energetske unije:** NEPN + dolgoročna strategija

Cilji Slovenije

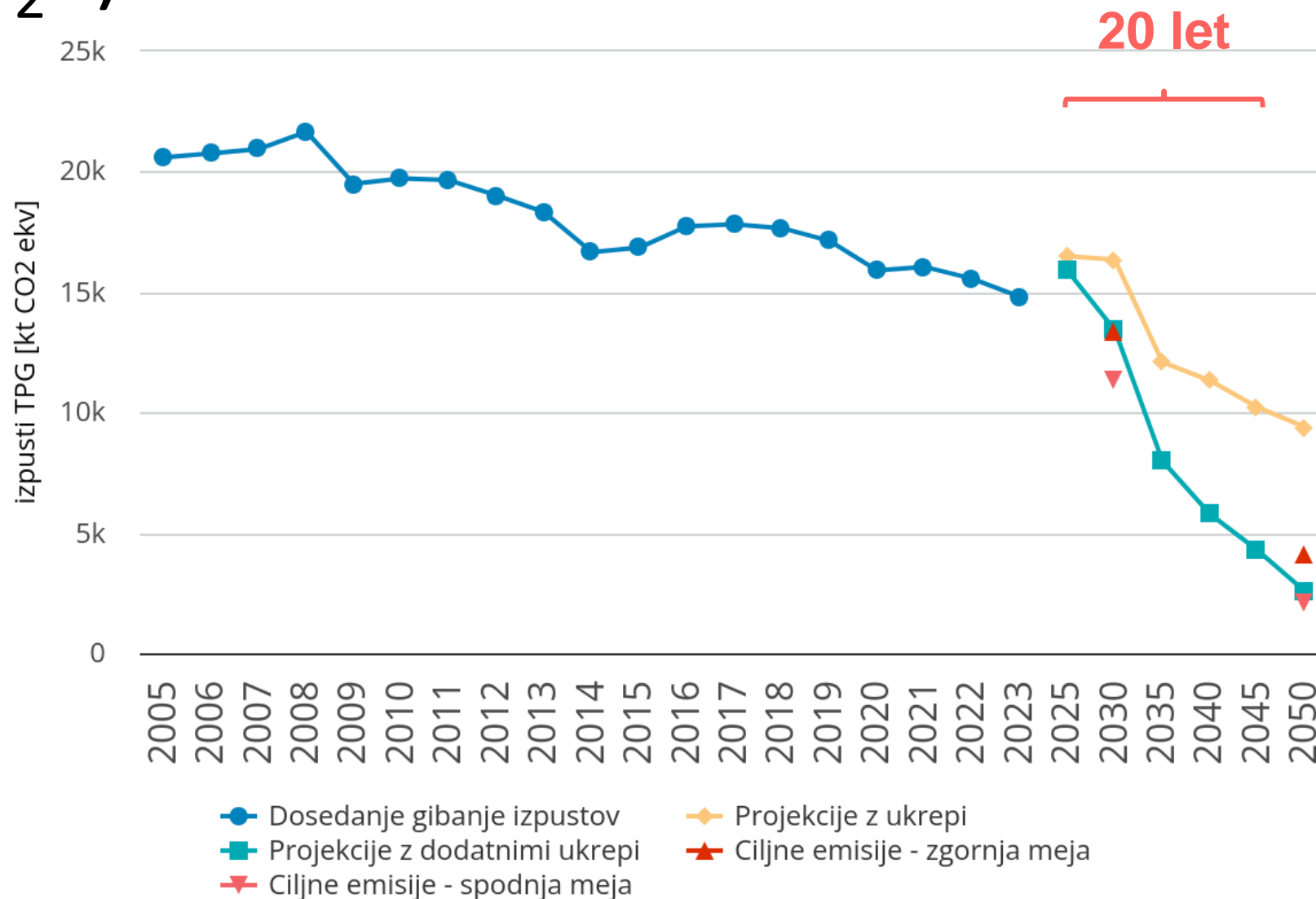
Podnebni zakon (3. člen (2)):

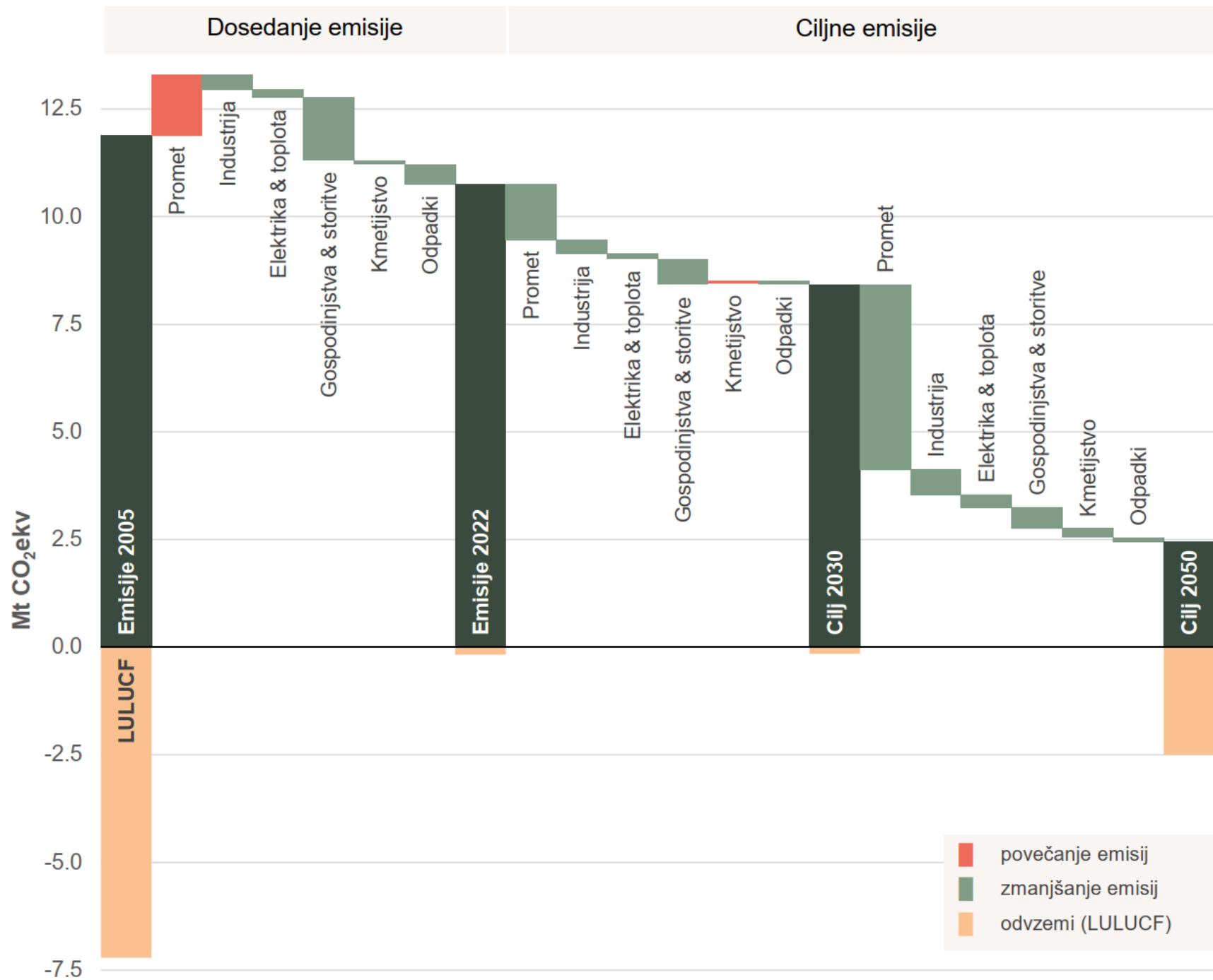
Cilj tega zakona je doseči učinkovito obvladovanje podnebnih sprememb za pravočasen in pravičen prispevek Republike Slovenije k doseganju ciljev iz Pariškega sporazuma in predpisov EU na področju podnebnih sprememb. Republika Slovenija zagotovi doseganje podnebne nevtralnosti v Republiki Sloveniji do leta 2045

2030: - 37% emisij TGP (glede na 2005) + cilji za OVE in URE (NEPN)

2045: podnebna nevtralnost

Letne emisije toplogrednih plinov v Sloveniji (ktCO₂e)

Slovenija 2045: Pot do podnebne nevtralnosti

Podnebni zakon: krovni sistemski zakon, cilj podnebne nevtralnosti do 2045, prenos EU zakonodaje, podnebni svet

Nacionalni energetske in podnebni načrt: sektorski cilji, cilji za OVE in URE, 185 konkretnih ukrepov

Dolgoročna podnebna strategija Slovenije do leta 2050: postavlja strateške sektorske cilje za leto 2040 in 2050

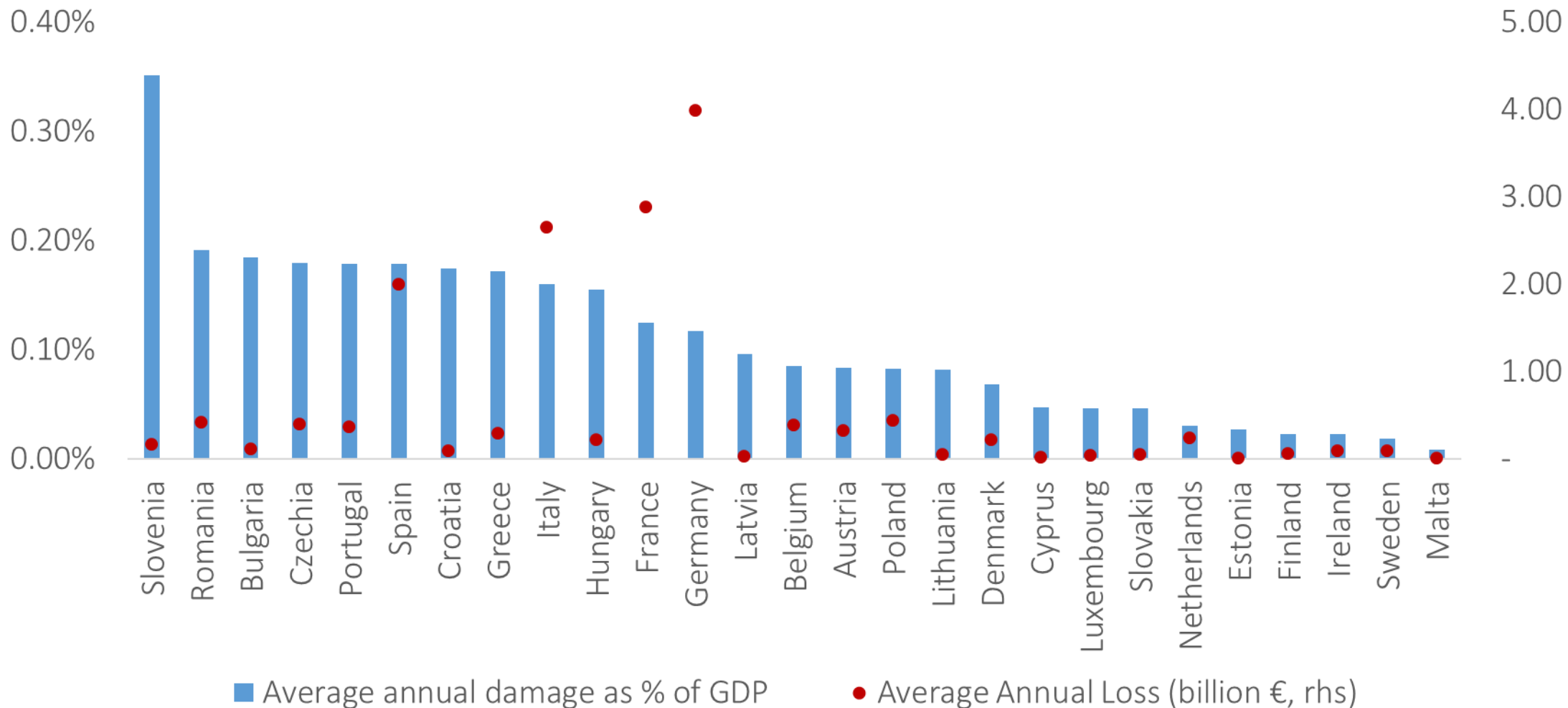
Podnebno financiranje: podnebni sklad (in socialni sklad za podnebje), modernizacijski sklad, inovacijski sklad

Cilji, sektorski cilji, strategije ter akcijski načrti ne pomagajo pri zmanjšanju emisij, če se ne izvajajo s konkretnimi ukrepi in dopolnilnimi politikami.

Ekonomija podnebnih sprememb v Sloveniji

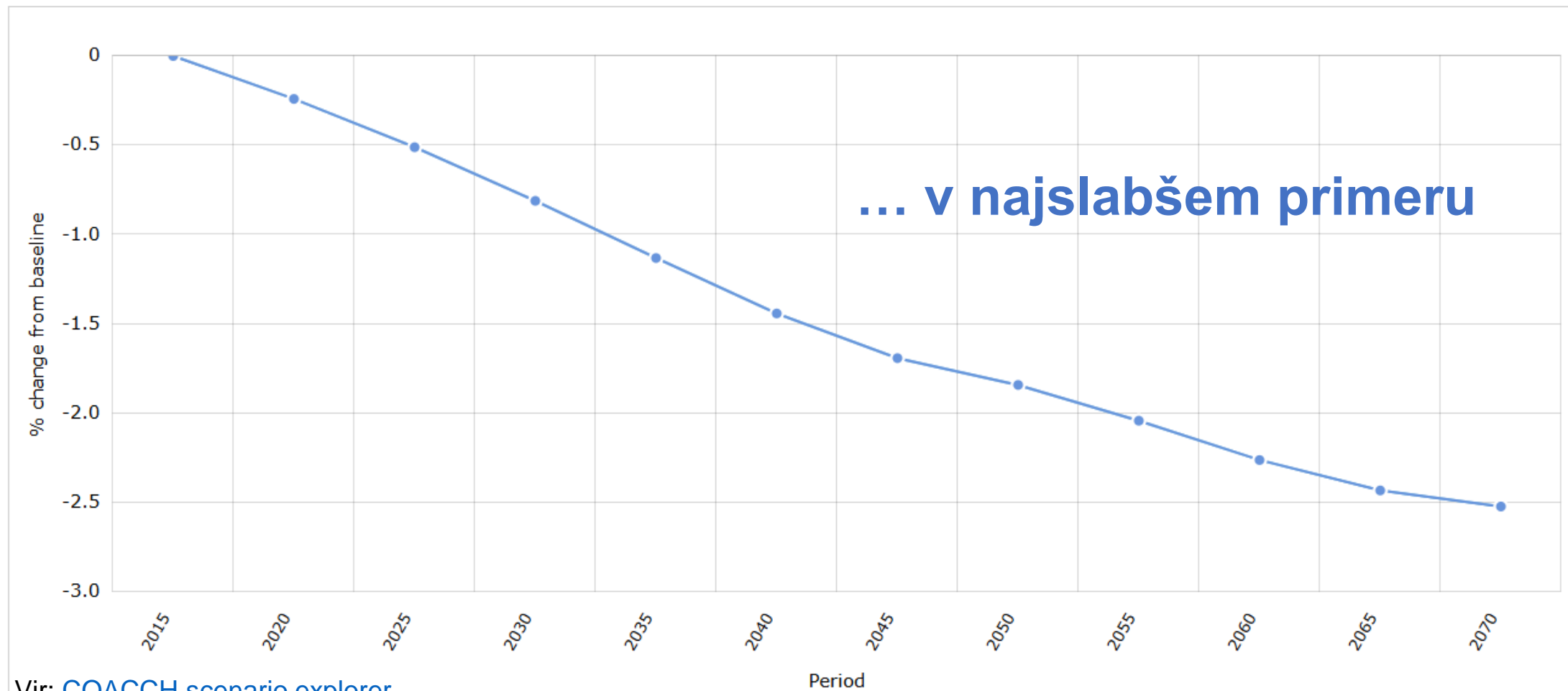
- Slovenija je nesorazmerno močno prizadeta zaradi posledic podnebnih sprememb.

Povprečna letna gospodarska škoda zaradi podnebnih ekstremnih dogodkov v obdobju 1980-2022

Vpliv na BDP (\neq stroški) neukrepanja v Sloveniji

GDP - SSP5-RCP8.5 - Low - All_Impacts - Combination: **Period-Region - worst case**

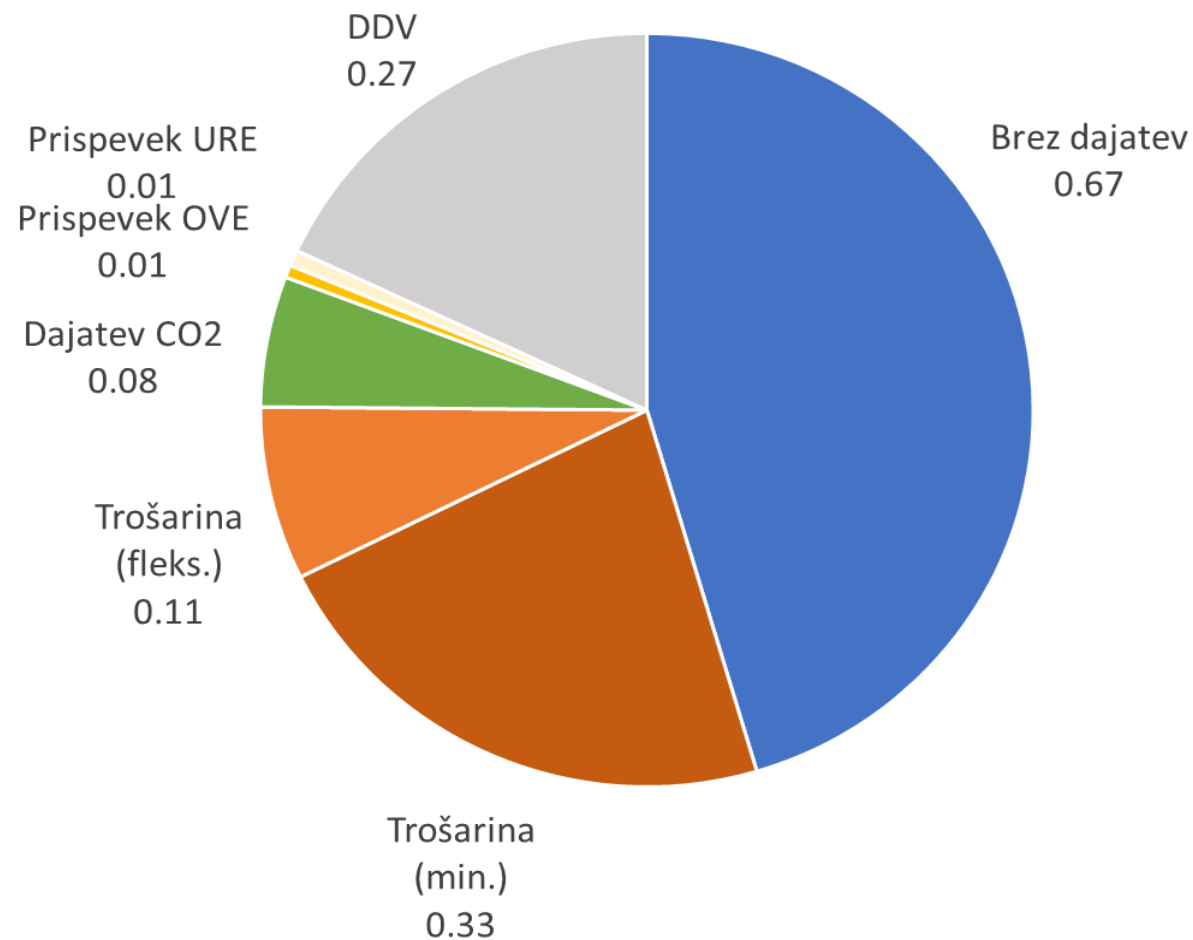

Vir: [COACCH scenario explorer](#)

Ekonomija podnebnih sprememb v Sloveniji

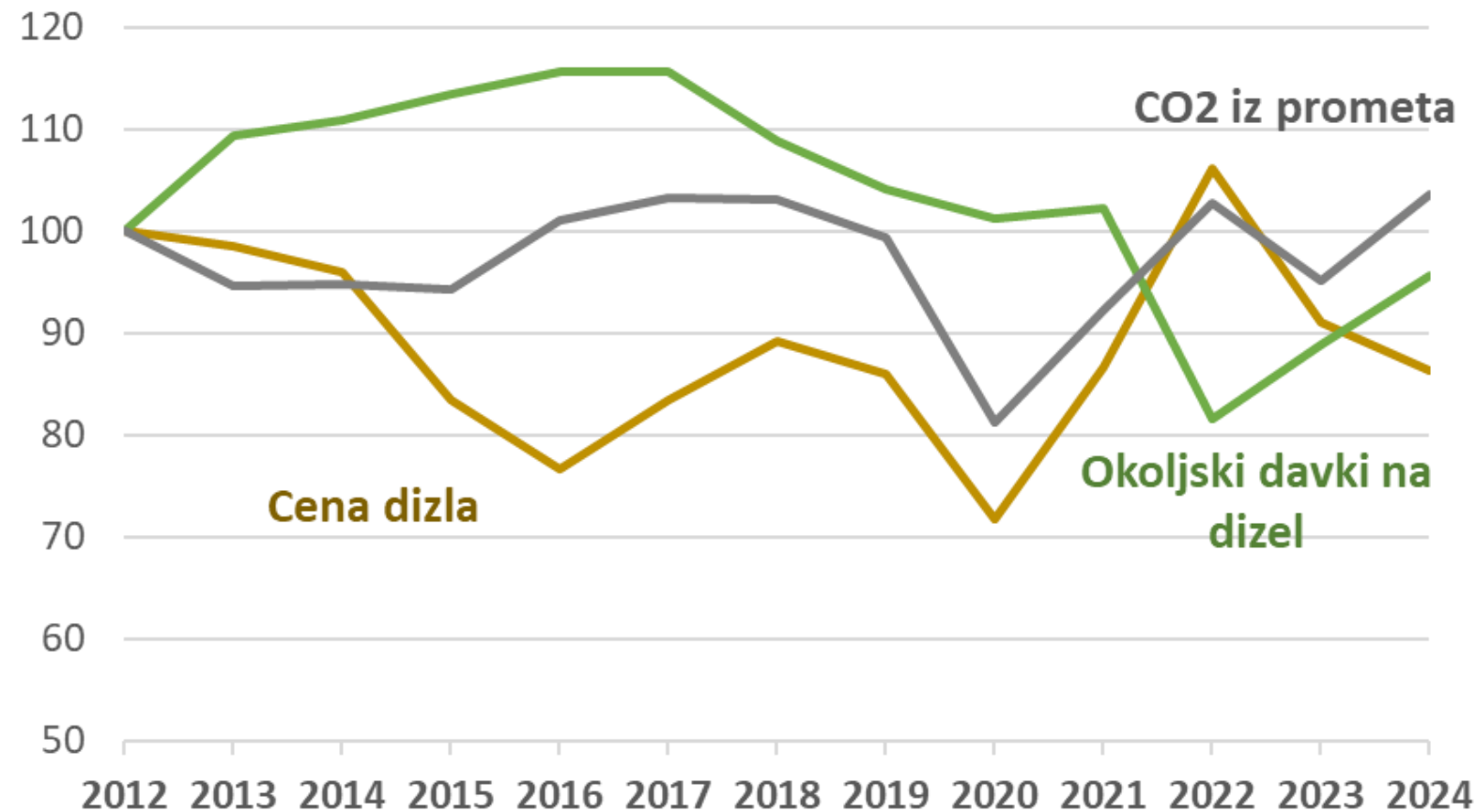
- Slovenija je nesorazmerno močno prizadeta zaradi posledic podnebnih sprememb.
- Zaenkrat so stroški, povezani s podnebno politiko, v Sloveniji omejeni.

Liter dizel stane 1,48 EUR (Q3 2025)

CO ₂ dajatev:	30,85 EUR/t
EU ETS2:	60 EUR/t
EU ETS:	80 EUR/t
trošarine:	150 EUR/t

Okoljski davki niso povzročili povečanja cen goriva (indeks 2012 = 100; realne cene)

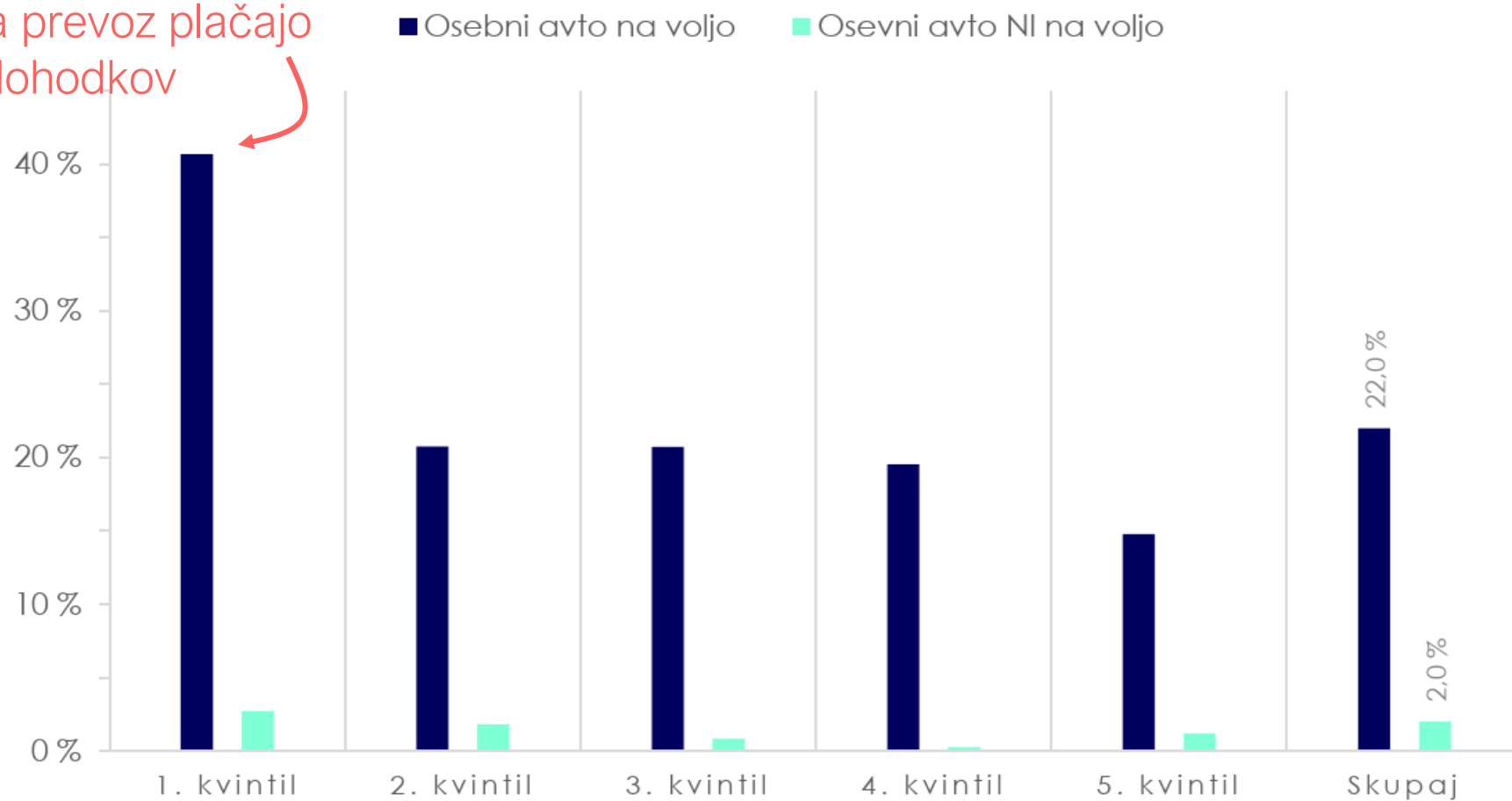

Ekonomija podnebnih sprememb v Sloveniji

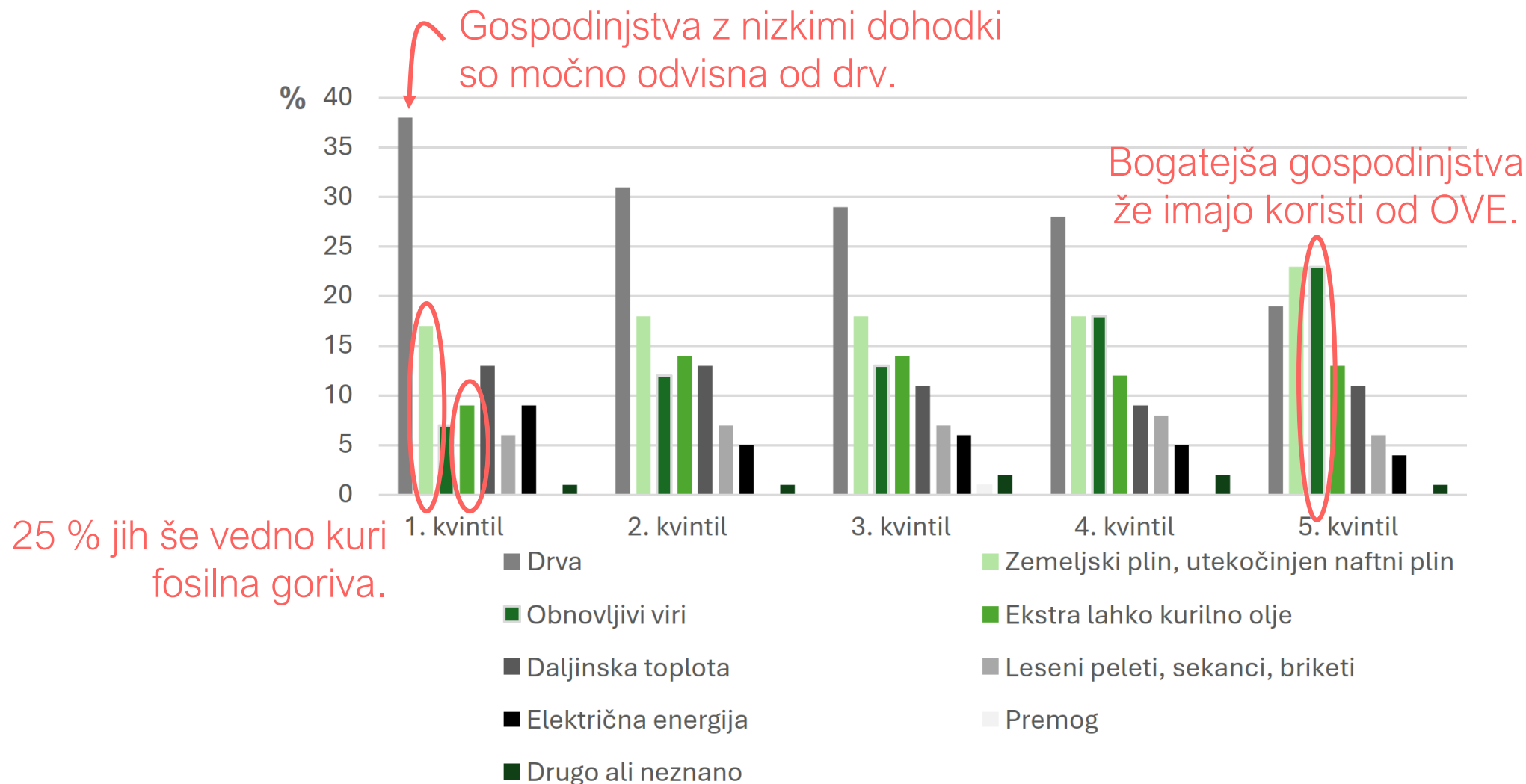
- Slovenija je nesorazmerno močno prizadeta zaradi posledic podnebnih sprememb.
- Zaenkrat so stroški, povezani s podnebno politiko, v Sloveniji omejeni.
- Stroški niso enakomerno porazdeljeni v družbi.

Deleži izdatkov za prevoz v dohodkih gospodinjstev

Gospodinjstva z nizkimi dohodki, če imajo avto, za prevoz plačajo kar 40% svojih dohodkov

Delež gospodinjstev po najpomembnejšem viru energije za ogrevanje stanovanja in dohodkovnem kvintilu

Stanovanje ni dovolj toplo pozimi

Delež gospodinjstev (%) po: DOHODKOVNI KVINTILNI RAZRED. 2024, Ne.

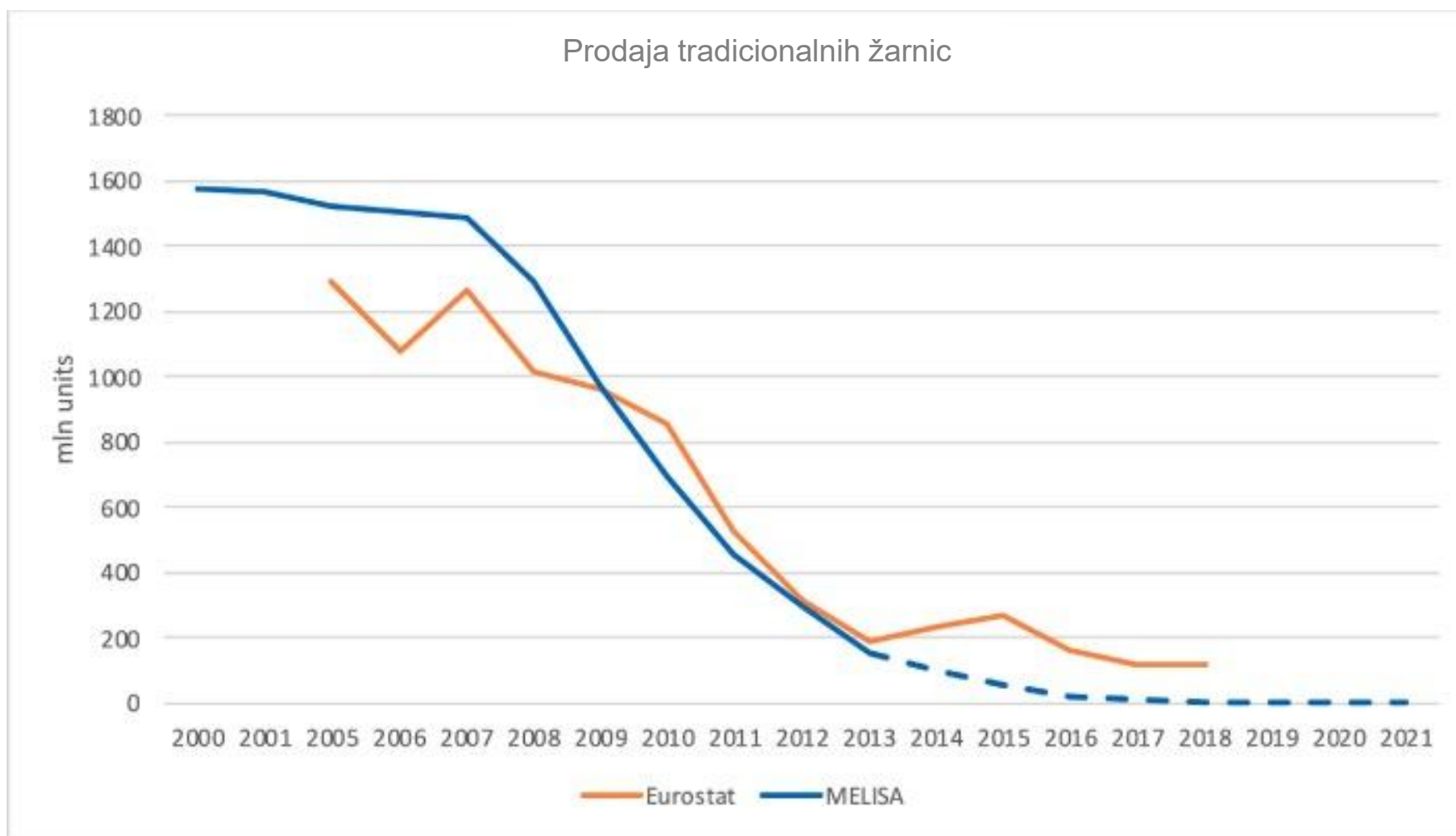

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Ekonomija podnebnih sprememb v Sloveniji

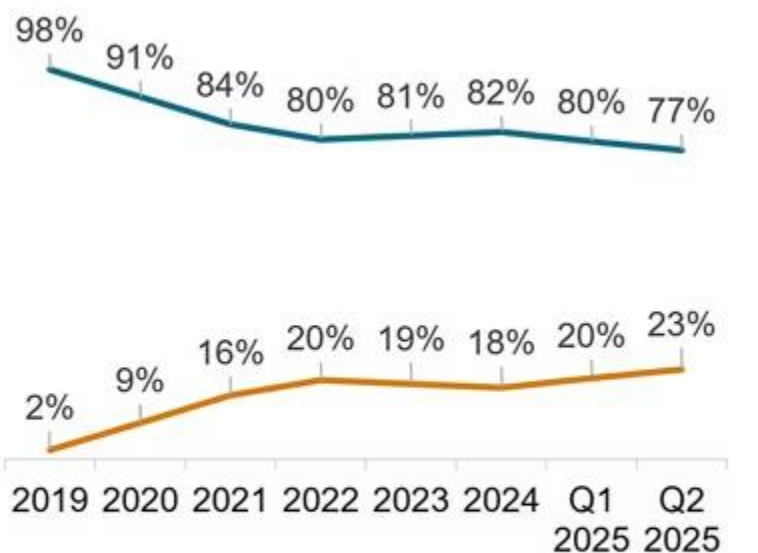
- Slovenija je nesorazmerno močno prizadeta zaradi posledic podnebnih sprememb.
- Zaenkrat so stroški, povezani s podnebno politiko, v Sloveniji omejeni.
- Stroški niso enakomerno porazdeljeni v družbi.
- Podnebna politika sproža tehnološke megatrende, ki predstavljajo ekonomsko priložnost za Slovenijo.

Politika kot gonilo tehnoloških sprememb I.

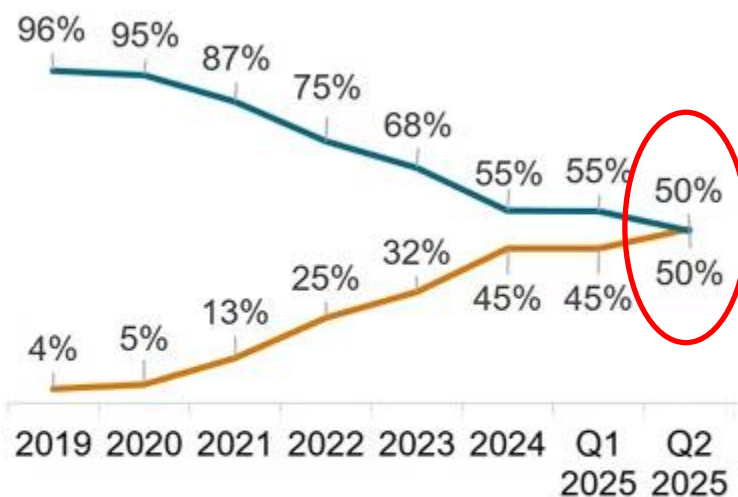

Politika kot gonilo tehnoloških sprememb II.

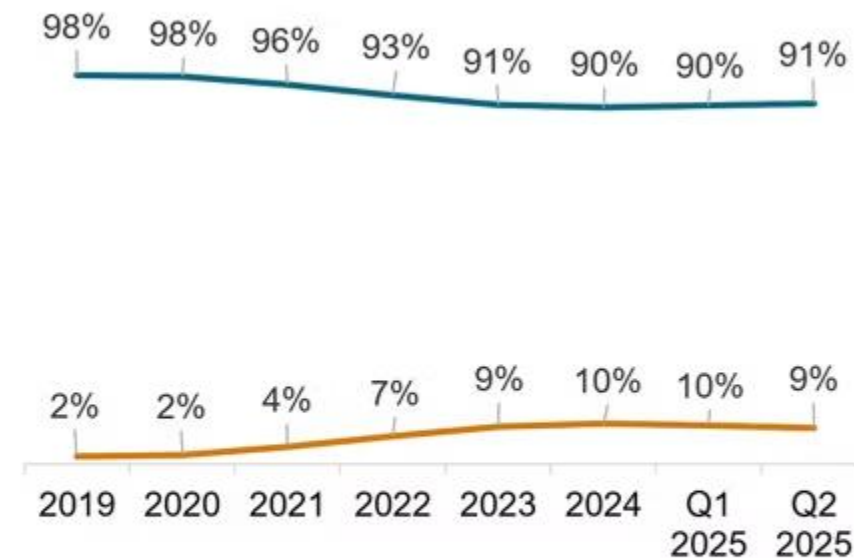
EU 5 NEV adoption

Mainland China NEV adoption (%)

US NEV adoption (%)

European Big 5 NEV European Big 5 Non-NEV

Mainland China NEV Mainland China non-NEV

US NEV US Non-NEV

Data compiled Aug. 15, 2025, + includes estimates.

*NEV includes battery-electric vehicle (BEV); plug-in hybrid electric vehicle (PHEV); range-extended electric vehicle (REEV); fuel-cell electric vehicle (FCEV);

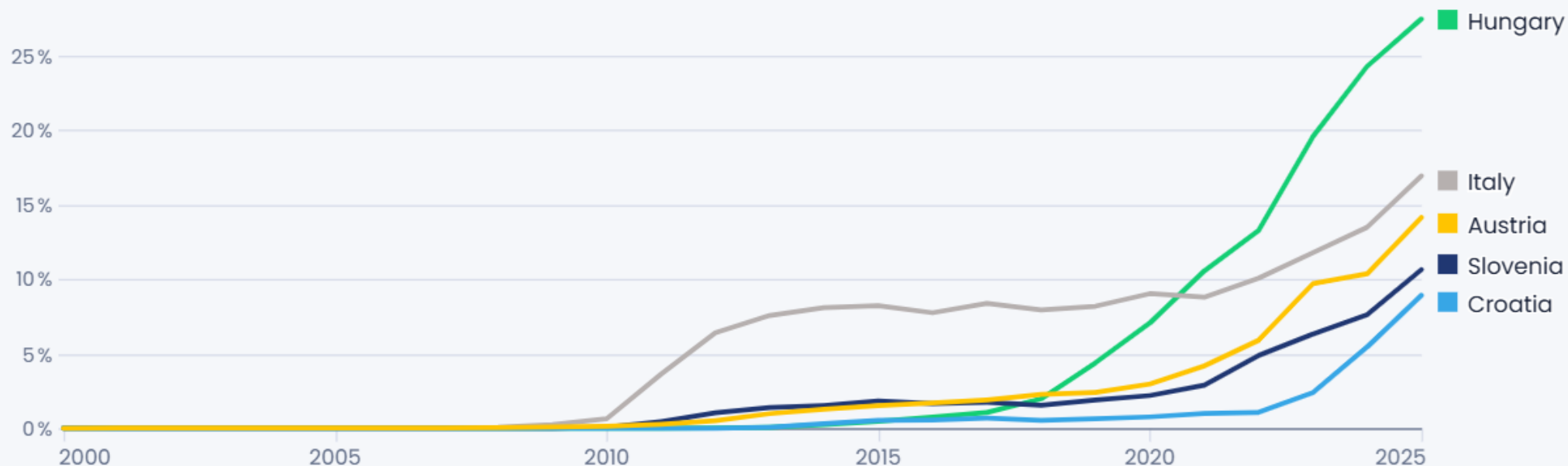
^EU5 refers to Germany, France, Italy, Spain, United Kingdom.

Source: S&P Global Mobility.

Politika kot gonilo tehnoloških sprememb III.

Share of electricity generation from solar

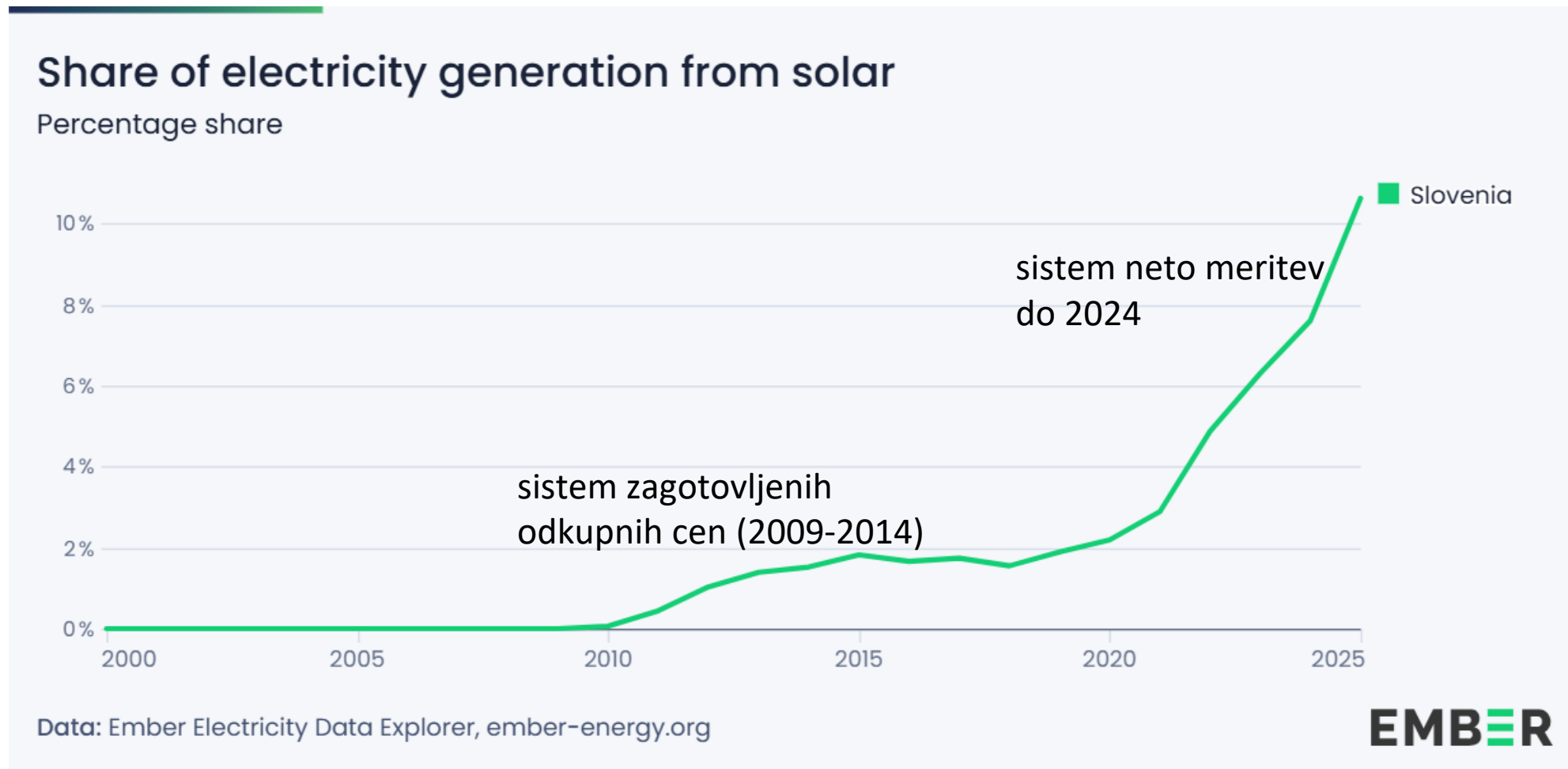
Percentage share

Data: Ember Electricity Data Explorer, ember-energy.org

EMBER

Politika kot gonilo tehnoloških sprememb III.

Hvala za pozornost